

SANCTUS #4

SVERIGES UNGA KATOLIKER – 2023

**DEN HELIGE
MAXIMILIAN KOLBE**

**SUK:ARES OLIKA
JULTRADITIONER**

CARITAS

**KOMBINERA
STUDENTLIVET MED
ATT VARA KATOLIK**

LUCIA
ETT ITALIENSKT
HELGON I SVERIGE

5 JULTIPS

JULKRUBBOR

4.2023

SANCTUS

Redaktör och layout

Thure Gunnarsson

Kontakt

tidningarna@suk.se

Skribenter

Patrik Bou-Rached
Thure Gunnarsson
Adela Ochojnicki
Daniella Rivera Brito

Ansvarig utgivare

Karol Walko

Tryck

Norra Skånes Offset AB

ISSN 0346-1998

SUK

Johannes Paulus IIs
pastoralcentrum, SUK
Box 2150
103 14 Stockholm

Besöksadress

Brunnsgränd 4
111 30 Stockholm

Telefon

08-505 57 690

Kontaktuppgifter SUK

För bidragsansökan och frågor kring
lokalföreningsbidrag och regionsbidrag:
eu@suk.se

För kontakt övriga frågor:

suk@suk.se eller ring 08-505 576 90

Regionstyrelser

SLUK (Stockholm och Gotland): sluk@suk.se
SUK Sydöst (Östra Sverige): sydost@suk.se
MJUK (Mellansverige): mjuk@suk.se
SUK Väst (Västsverige): sukvast@suk.se
SUK's-S (Södra Sverige): sukss@suk.se
DUNK (Norrland): suk@suk.se

Anställda

Kanslichef: robel@suk.se
Administratör: asahult@suk.se
Redaktör: thure@suk.se

Barn- och ungdomskonsulenter

SLUK: sluk@suk.se
MJUK: vanfarid@suk.se
SUK Sydöst: katarina@suk.se
SUK Väst: konsulentvast@suk.se
SUK's-S: sukss@suk.se

Den heliga natten!

För över 2000 år sedan föddes ett barn i ett litet stall i staden Betlehem. Ett litet barn som fick namnet Jesus. Namnet Jesus betyder "Gud är vår räddning". Det är just därför det lilla barnet som var Guds son föddes för att komma till vår räddning.

Under julen skänker många pengar till hjälporganisationer. Det blir ett sätt att med Jesus som förebild själva rädda andra människor från hunger och utsatthet. Caritas är en av dessa hjälporganisationer som är katolsk. Den drivs i huvudsak med hjälp av frivilliga och andra som arbetar gratis för att pengarna som samlas in ska gå direkt till de som behöver hjälpen.

Läs mer om Caritas i detta nummer.

Ett helgon som räddade en medmänniska genom att gå i dennes ställe i döden är Maximilian Kolbe. Läs om detta fascinerande helgon i detta nummer av Sanctus. Dessutom kan du lära dig mer om helgonet Lucia, ett italienskt helgon som firas stort i just Sverige.

Läs också om hur olika SUK:are firar jul och om julkrubbor från hela världen och mycket mer.

God Jul

önskar

Thure

Redaktör Sanctus

I DETTA NUMMER

Julfirande hos Sveriges unga katoliker

Jultraditioner i katolska hem.

6

Sankta Lucia

Ett italienskt helgon i Sverige.

10

Caritas

Den kärleksfulla hjälpen.

14

Den helige Maximilian Kolbe

Martyren som offrade sitt liv.

18

Studentlivet som katolik

Hur du kombinera att vara katolik och student.

22

Julkrubbor

Återskapandet av den heliga natten.

24

Jultid, Gudtid!

5 tips för julhelgen.

26

Dags att komma ihåg barnen i kyrkan!

Hjälp barnen i kyrkan att bli medlemmar i SUK.

28

Kristna TV-serier till jul

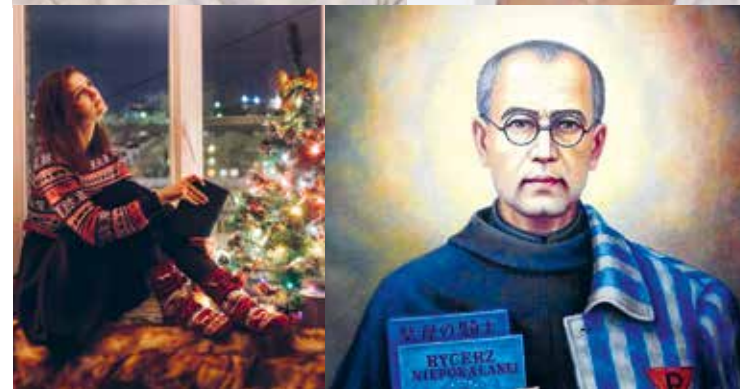
Kristendomens mystiska relikier och The Chosen.

29

Smått och gott

Påvens hemliga skidåkning.

30

Julfirande hos Sveriges unga katoliker

TEXT: PATRIK BOU-RACHED

Julen firas med olika traditioner inom den katolska kyrkan. I denna artikel intervjuas fyra unga katoliker med olika jultraditioner. Vad som är lika för dem alla, är att det är en andlig tid fylld av firande och gemenskap. Det tillkommer även tips från dem om hur man ska göra jultiden bättre.

Julmat

Nathan: Hemma hos Nathan är julmaten inspirerad av eritreansk matkultur. Det är festlig injera som lagas. De brukar även baka ett kaffebröd, kallat hambasha, och dricka traditionellt kaffe som kallas bon.

Dawid: Hos Dawid är det istället en

kombination av svenskt och polskt julbord, fyllt av maträtter innehållande mycket kött, fisk och potatis. Man lagar också en soppa, kallad Borsjtj, som man doppar piroger i.

Sabina: I den kaldeiska mattraditionen,

Mikaels julfirande har många inslag av kroatiska traditioner.

äts det mat inspirerad från Mellanöstern. Sabinas favoritmaträtter är dolma, biryani, pacha och kubba. Det är stora maträtter innehållande kött och ris. En salladsblandning är också något som måste finnas. Något som Sabina också nämner med glädje, är fikabröden klecha och mamoul med dadelfyllning och kardemumma. Kunafa och baklava görs också, men då på juldagen.

Mikael: Hemma hos Mikael brukar de alltid äta tunnbröd doppat i buljong och smör, kallat mlinci på kroatiska. De äter detta med kalkon efter att de kommit hem från jultidningen på juldagen.

Dawids julfirande har många inslag av polska traditioner.

Dekoration

Gemensamt hemma hos dem alla, är att några av sakerna byts ut som dekoration: gardiner, bordsdukar, ljushållare och ljus. Alla har även en julgran med en julkrubba nedanför. På julafton läggs julklapparna under julgranen där de får plats. Julkrubban för Sabinas familj är viktig då barnen kan se julens innebörd, därför dekoreras den maffigt tillsammans med barnen. Hos Mikael läggs Jesus i krubban efter midnattsmässan, på juldagen. De tre vise männen läggs sedan i stallet på trettondedagjul (Epifania), när de besökte Jesus

Nathans julfirande har många inslag av eritreanska traditioner. **Sabinas** julfirande har många inslag av kaldeiska traditioner.

med gåvor. Det är pedagogiskt och gör det lätt för barnen att förstå de olika händelserna under juletiden.

Speciella jultraditioner

Så länge Dawid minns så har de alltid kollar på julkalendern Mysteriet på Greveholm från 1996. De känner igen sig starkt i julkalendern och kan relatera till mycket. Hos Sabina brukar de kolla på kaldeiska/irakiska barndomsfilmer och ständigt ha kaldeisk musik på, då det är viktigt för dem att framhäva barndomens minnen tillsammans och bibehålla traditioner i generationer. För Nathan är det inte bara musik hemma, utan även eritreansk dans också, kallat kuda. Kvinnorna har på sig vita heltäckande klänningar, kallat zuria.

Barnen

Alla fyra menar att julen är barnens högtid på året och att barnen ska stå i centrum. Barnen ska vara delaktiga i vad som görs. Exempelvis pynta julgranen, vilket mammorna ofta behöver rätta till efteråt. Hemma hos Sabina, klär sig morbror till jultomte och får möjlighet att skoja extra med barnen bakom sin totemask och tomtklädnad. Barnen tar då för sig, öppnar julklapparna snabbt och efter en liten stund ligger det presentpapper runt om i hela vardagsrummet. Eftersom julen är barnens högtid, så får de även privilegiet att välja julfilm, vilket brädspel som ska spelas etc., berättar Dawid.

Tips till unga katoliker

Nathan påminner om att bikta sig innan julaften, så att man är andligt redo att ta

Eritreansk julmat

emot nyfödda Jesus i sitt hjärta. Han förklarar sedan att unga ska ta väl vara på julen, nu när man är ung och har sin familj, nära och kära samlade omkring sig.

Dawid berättar att man istället ska undvika all elektronik och internet som distraherar en från att umgås med varandra. Det är viktigt att bidra till en god stämning bland familj, vänner och bekanta under jultiden. Genom att lägga ifrån sig elektronik och internet, kommer julen att bli extra frid- och glädjefull.

Att skicka julhälsningar är vanligt via sociala medier, text eller genom telefonsamtal. Men alla dessa är svåra att spara hemma. Något som Sabina tipsar om, är att överraska genom att skicka julhälsnin-

Kroatisk julmat

Kaldeisk julmat

gar som brev istället. Att göra det till nära och kära gör det extra speciellt för mottagaren. Sabina tipsar även starkt om att ständigt be för dem som behöver det allra mest och som kanske inte ens kan fira julen med någon.

Att få presenter är kul, men att ge är roligare. Det är viktigt att fira Herrens födelsedag genom att tänka på honom, förklarar Mikael. Gud kommer inte att glömma det som man givit honom, fortsätter han. Donera till en hjälporganisation eller ge något till någon, detta uppskattas mer än vad vi tror. Mikael tipsar även om att besöka de äldre eller att våga sätta sig bredvid dem under kyrkkaffet, så att de också kan känna gemenskapen som julen ofta innehåller. ■

Polsk julmat

Sankta Lucia

ett italienskt helgon i Sverige

TEXT: ADELA OCHOTNICKI

Nu när julen snart står på glänt har det blivit dags för en intervju om ingen mindre än Sankta Lucia! För att ge oss kunskap om helgonet Lucia och varför vi firar henne har jag denna gång intervjuat Kristus Konungens kyrkoherde, Fader Pär-Anders Feltenheim som tidigare har bott i Italien.

Sankta Lucia är egentligen ett italienskt katolskt helgon men som firas stort i protestantiska Sverige. Varför tror du att det blev så?

Det Luciafirande som vi känner till idag har inte sina rötter från medeltiden när

Sverige och de andra nordiska länderna omfattades av den katolska tron. Däremot så finns det kanske ett omedvetet sökande tillbaka till det katolska att man saknar en folkfromhet som anknyter både till den kristna tron och årstidsväxlingarna.

Sankta Lucia föddes i staden Syrakusa på den italienska ön Sicilien.

Traditionen med firandet är egentligen inte så gammal. Ändå känns det som en av de mest folkkära traditionerna.

Varför finns det ett behov av Sankta Lucia hos svenskarna?

Mörkret före jul är påtagligt i norra Europa. Den heliga Lucias namn på latin påminner oss om det saknade ljuset.

Kan du berätta i korta drag om helgonet Lucias historia i Italien?

Den heliga Lucia föddes in i en välbärgad familj i Syrakusa på Sicilien 283 e. Kr. Hon blev tidigt faderlös och kände som barn en kallelse att leva som jungfru för Gud och avgav därför ett kyskhetslöfte. Hennes mor Eutychia trolovade henne, men lyckades skjuta upp äktenskapet. Därefter blev modern sjuk och Lucia vallfärdade till den heliga Agatas grav i Messina som också ligger på Sicilien. Där fick Lucia en uppenbarelse där den heliga jungfrun Agata förklarade för henne att hon skulle få

samma roll för Syrakusa som Agata hade för Messina. Modern botades från sin sjukdom. När det blev dags för äktenskapets fullbordan vägrade hon det. Hennes tilltänkta make blev förargad när han upptäckte att hennes hemgift hade skänkts till de fattiga av Lucias moder som tack för att hon blivit botad från sina krämpor. Lucia angavs då som kristen under kejsaren Diocletianus förföljelse av kristna 304 e. Kr. Hon dömdes till att tillhöra en bordell, men de kunde inte flytta på det blivande helgonet utan de bestämde sig att försöka döda henne med ett svärd, eftersom hon ansågs vara en häxa. Den heliga Lucia levde dock tills hon fick den sista smörjelsen, därefter somnade hon in.

Hur stort är Luciafirandet i Italien?

Det förekommer endast större lokala firanden i Italien. Framför allt i helgonets hemstad Syrakusa på Sicilien och på Sankta-Lucia halvön i Neapelbukten. Det är pilgrimer som besöker profeten Jeremi-

Staty av Sankta Lucia. Svärdet, palmlädet och bräkan med två ögon är ofta använda attribut för helgonet.

as kyrka i Venedig där ett särskilt sanktuarium med den heliga Lucias kropp finns. Tidigare hade hon en egen kyrka, men den fick ge plats åt järnvägsstationen som även är uppkallad efter helgonet i staden. När araberna invaderade Sicilien 1039 flyttades hennes kvarlevor till dåvarande Konstantinopel och på 1200-talet kom kroppen att flyttas till sin nuvarande plats i Venedig. Även i vissa andra städer och byar firar man den heliga Lucia eftersom hon på dessa platser förknippas med olika mirakler.

Vilka skillnader finns det mellan firandet i Sverige och Italien?

Det förekommer inga Lucia-tåg såsom vi är vana vid i Sverige. Däremot både ljusståg och processioner med en staty av helgonet, särskilt i Syrakusa och på halvön i Neapelbukten som är uppkallad efter helgonet. För precis som i Sverige före den gregorianska kalenderreformen ansågs den 13:e december vara den mörkaste dagen i Italien.

I Sverige äter vi lussebullar på Lucia, finns det någon motsvarighet i Italien?

Nej det gör det inte, däremot så finns det lokala sötsaker som förknippas med helgonet, till exempel hennes ögon. På Sicilien så gör man en slags mannagrynsgröt som innehåller ricotta gjord av fårost, choklad, kanderad frukt, kanel och socker.

Varför firas Lucia just den 13 december i Sverige?

Vi följer hennes traditionella firningsdag i liturgin som infaller i hela världskyrkan den dagen. Tillsammans med några andra fornkyrkliga martyrer och jungfrur

Lussekatter hör till Luciafirandet i Sverige.

nämns hon i den första eukaristiska bönen, den s.k. romerska kanonbönen.

Gud, så får vi även kraften att fullfölja den. ■

Det finns flera Luciasånger på svenska. Har de någon anknytning till Italien?

Ja, den mest kända luciasången anknyter till en italiensk melodi vars text handlar om hur vacker Sancta Lucia-halvön är i Neapelbukten. Den kom till Sverige i mitten av 1800-talet.

Vad kan vi lära oss om tron av helgonet Lucia?

Tilliten till Gud leder oss framåt till heligheten. Vi är alla kallade till helighet och därmed till att upptäcka det gudomliga barnskapet.

Hur kan ungdomar inspireras och lära sig av helgonet Lucia?

Vi är kallade att hedra våra föräldrar, men det är ännu viktigare att följa och söka Gud i sitt liv. Om en kallelse kommer från

Biskop Anders Arborelius tillsammans med Fader Pär-Anders Feltenheim.

CARITAS DEN KÄRLEKSFULLA HJÄLPEN

TEXT: THURE GUNNARSSON FOTO: CARITAS

Caritas är ett av världens största biståndsnätverk som förenar drygt 160 katolska nationella biståndsorganisationer i över 200 länder. I Sverige finns också Caritas. Lär känna katolska kyrkans hjälpande hand som räcks ut till de fattiga, utsatta och exkluderade, oavsett etnicitet eller religion, för att bygga en värld baserad på rättvisa och broderlig kärlek.

Ordet Caritas betyder självutgivande kärlek till medmänniskan på latin. Caritas, den offrande kärlek började re-

dan med Kristus. Vi är alla kallad till kärlekens tjänst – Guds tjänst – det måste innebära att vi som Caritas är kallade till att

tjåna någonting större, att vara någøt av ett Guds verktyg för våra medmänniskor.

– Kårleken till andra är sjålva hjårtpunkten i den kristna gudsbilden. Vår tro är vår glådje. Gud är vår glådje och Gud är kårlek. År vi kallade till kårlekens tjånst år vi också kallade till glådje. Det år genom att leva ut Kristi budskap genom handlingar som vi verkligen blir trovårdiga. Vi kan då verkligen visa att vi menar allvar med vår tro. Kristus kårlek lårmnar oss inget val, som Petrus skriver i andra korintierbrevet, sårger George Joseph, generalsekreterare för Caritas Sverige.

Jesus sjålv identifierade sig med de hungriga, de törstiga, de sjuka och fångarna. Allt det vi gör för människor i en situation av utsatthet gör vi för Kristus sjålv.

– Jesus gav oss ett nytt bud: att ålska vår nåsta så som oss sjålva. Att vara kristen år inte resultatet av ett etiskt val eller ett ådelt ideal utan det år resultatet av møtet med en person, en hånelse i vårldshistorien, som ger oss nya horisonter, hopp samt tydlig och definitiv vågledning. Caritas år inte bara en ideell organisation som vilken som helst, utan vår kålla och spiritualitet grundas i Kristus sjålv, hans gårningar, hans ord och hans person. Vi grundar inte vårt arbete på en ideologi, utan på en person: Kristus. Detta stårller hōga krav på oss. Vi ska inte visa vålgorønhet för vår nåsta, utan vi ska också ålska vår nåsta. Det vi gör ska göras av kårlek. I Johannesbrevet kan vi lårsa ”låt oss ålska varandra, ty kårleken kommer från Gud, och den som ålskar år fōdd av Gud och kårner Gud”, berättar George Joseph som år generalsekreterare för Caritas Sverige.

Den universella kyrkan måste dårfor utōva kårlek. Varje troende kristen år

en del av den kårleken och ska leva den. Caritas år en organisation för att hjålpa katoliker att utōva den kårleken. Kyrkan kan inte leva utan Caritas, de går hand i hand.

– Att kårleksfullt hjålpa andra år en upmaning till alla troende. Genom Caritas kan vi alla leva vår tro i kårlekens tjånst, sårger George Joseph.

Kyrkan brukar beskrivas att den har tre ben som den står på: eukaristin, fōrkunnelsen och Caritas. Caritas år alltså en vålldigt viktig del av kyrkans identitet. Pårve Franciskus uppmanar oss katoliker att hjålpa de nōdlidande och fattiga. Det år lika viktigt som sakramenten och ordets fōrkunnade för oss kristna.

– Vi kanske inte kan lōsa vårldens alla problem, utrota fattigdom och nōd, men vi kan göra någøt. Vi kan och måste vara Guds fōrlångda arm. Gud har inte andra hånder ån våra hånder. Mitt i misår, elånde, nōd och oråttvisor så har vi tillit och fōrtrōstan till den uppståndne Kristus, och det måste smitta av sig i allt vi gör och hur vi gör det. Vi ska sprida hopp och glådje och stå upp för alla människors vårldighet. Vi kan tånnda ett litet ljus av hopp mitt i mōrkret, sårger George Joseph.

Det fōrsta Caritas

Den organiserade karitativa hjålpen bōrjade redan med de fōrsta kristna. I apostlagårningarna kan vi lårsa hur de fōrsta kristna valde sju mårn ur fōrsamlingen som sårskilt skulle ågna sig åt att fōrmedla hjålpen till de fattiga och de utsatta. Vi lårser också att de fylldes av Guds ande vilket betyder att det år ett andligt uppdrag att hjålpa och stōdja andra. De sju mårnen blev de som grundade Caritas rent konk-

Hjärtan ritade av barn i projektet som är ett samarbete mellan Caritas, Katolska pedagogiska nämnden (KPN) och Sveriges unga katoliker (SUK).

ret. Att de sju männen uppfylldes av ande och tro, kan vi läsa om i Apostlagärningarna 6:1–6.

Caritas i modern tid

I modern tid och som organisation är tyska Caritas äldst och bildades 1897. Påve Paulus den sjätte skapade internationella Caritas. Caritas finns i 200 länder och territorier i världen. Det är ett av världens största nätverk för humanitära hjälpinsatser. Ingen annan hjälporganisation når ut på den nivå som Caritas gör.

Caritas i Sverige

Caritas Sverige är Katolska Kyrkan i Sveriges formella organ inom Stockholms katolska stift och har i uppdrag att:

- stödja och utveckla det lokala karitativa arbetet
- arbeta med migrations- och människohandelsfrågor
- stödja och bedriva humanitärt bistånd och utvecklingsbistånd i andra länder.

Caritas har insamlingar i alla församlingar och stödet går bland annat till behövande i Ukraina, Sydsudan, Haiti, Libanon, Irak, Syrien, Filippinerna, Vitryssland, Armenien och Afrikas horn.

Caritas bedriver också hjälpverksamhet i Sverige. Hjälp och stödet går till bland annat äldre, asylsökande, papperslösa, hemlösa och traffickingoffer. Hjälp handlar inte bara om ekonomiskt stöd utan också om medmänskligt stöd i svåra situationer.

– I Sankta Eugenia katolska församling i Stockholm anordnas ett julfirande för flyktingar och andra utsatta. Det är ett exempel på vad som kan göras lokalt i församlingarna, säger George Joseph.

Caritas för de unga

Caritas har en egen ungdomsrörelse som heter Caritas ungdom. Caritas ungdomsrörelse växer här i Sverige.

– Att engagera sig i Caritas ungdom är ett bra sätt att leva sin kallelse för unga, säger George Joseph.

Det finns aktiva Caritas ungdomsgrupper i Malmö, Göteborg, Lund, Stockholm, Linköping, Södertälje och Västerås. Caritas samarbetar med Sveriges Unga Katoliker (SUK). Stockholms Läns Unga Katoliker (SLUK) arbetar t. ex. för att deras medlemmar ska engagera sig i rörelsen.

– Det karitativa arbetet kan vara ett bra sätt för unga att efter konfirmationen hitta en viktig uppgift och ett fortsatt engagemang i kyrkan, säger George Joseph.

Caritas ungdom finns i hela världen. Påve Franciskus vill att vi ska sätta fokus på de unga, vilket Caritas gör. Unga finns i Caritas styrelser både regionalt, nationellt och internationellt.

I Sverige hjälper Caritas ungdom till med bland annat soppkök, flyktinghjälp, läxläsning, besök av äldre och ensamma och i arbetet med mötesplatser för utsatta.

– Alla kan göra något och på så sätt leva Caritas i sin församling. Vill du engagera dig i Caritas kan du gärna kontakta oss på Caritas, säger George Joseph.

Årets adventsinsamling

Faste- och adventsinsamlingarna är de stora insamlingarna varje år och görs i alla församlingar.

I årets adventsinsamling har barnen fått rita en teckning med ett hjärta i katekesundervisningen. De fina hjärteckningarna har sedan tryckts upp som julkort och säljs i församlingarna. Syftet med det har också varit pedagogiskt för att visa barnen att förstå att det är viktigt att hjälpa andra. Projektet är ett samarbete mellan Caritas, Katolska Pedagogiska Nämnden (KPN) och Sveriges Unga Katoliker (SUK). Årets adventsinsamling går till att hjälpa svältande och utsatta på Afrikas Horn. Afrikas Horn är ett område i östra Afrika som till formen liknar ett noshörningshorn och därifrån har fått sitt namn. Där ligger de fyra länderna Djibouti, Eritrea, Etiopien och Somalia.

– I Afrikas Horn finns ett stort hjälpbehov som inte får glömmas bort, säger George Joseph.

Det lilla vi gör

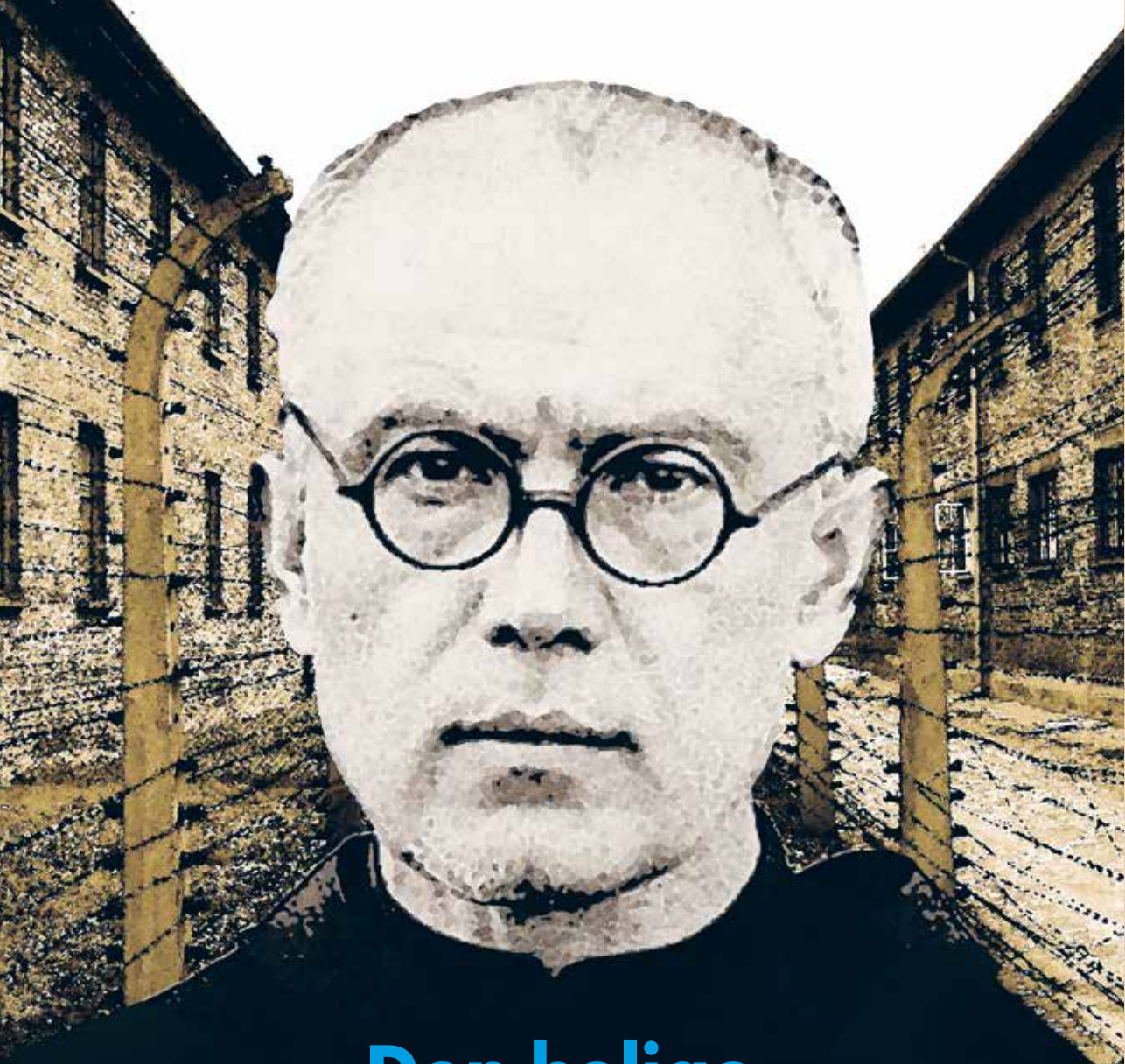
Påve Franciskus har sagt att Gud är kärleken och det är en plikt för alla kristna att hjälpa andra. Det gäller dig, mig och våra församlingar. Men den kärleksfulla hjälpen behöver organiseras och därför finns Caritas för att organisera den karitativa kärleken.

– Vi kan se Kristus i varje människa vi möter. Genom att hjälpa andra får vår tro en konsekvens i att hjälpa en annan människa. Det är inte de spektakulära hjälpin-satserna utan det lilla var och en av oss gör med stor kärlek som är viktigt, avslutar George Joseph. ■

Intresserad av att hjälpa till?

Hemsida: caritas.se

Mail: caritas@caritas.se

Den helige Maximilian Kolbe martyren som offrade sitt liv

TEXT: THURE GUNNARSSON

Den 47-årige franciskanerprästen erbjöd sig att dö i stället för en främling i det tyska nazistiska koncentrations- och dödslägrat Auschwitz i Polen.

Raymund Kolbe föddes den 8 januari 1894 i Zduńska Wola, i dåvarande kungariket Polen, som på den tiden var en del av det ryska imperiet. Han var den andra sonen till vävaren Julius Kolbe och barnmorskan Maria Dąbrowska. Han hade fyra bröder.

Kallelse

1907 anslöt sig Kolbe och hans äldre bror till franciskanerorden. I klostret valde han Maximilian som namn.

Den helige Kolbe skickades till Rom 1912 för att gå på det påvliga universitetet där han tog en doktorsexamen i filosofi 1915. Han fortsatte sina studier vid det påvliga universitetet i St. Bonaventure, där han doktorerade i teologi.

Mitt under dessa studier bröt första världskriget ut. Maximilians far, Julius Kolbe, anslöt sig till Jozef Piłsudskis polska legioner som kämpade mot ryssarna för ett självständigt Polen. Julius Kolbe fångades och hängdes av ryssarna. Det blev en traumatisk händelse för den unge Maximilian.

1918 vigdes Kolbe till präst och 1919 återvände han till Polen, som nyligen hade blivit självständigt. I Polen undervisade han på Krakows seminarium för präster.

Kolbe grundade den världsomspännande evangelisationsrörelsen, Militia Immaculatae, och flera tidningar. Från 1930 till 1936 arbetade han som missionär i bland annat Japan och Indien. Kolbe återvände till Polen 1936 till Franciskanerklostret i Kraków.

Andra världskriget

Efter andra världskrigets utbrott var Kolbe en av få bröder som stannade kvar i

klostret, där han organiserade ett tillfälligt sjukhus. På klostret gav han och de andra munkarna skydd åt flyktingar från Storpolen, däribland 2 000 judar som de gömde från tysk förföljelse.

Den 17 februari 1941 stängdes klostret av de tyska myndigheterna. Den dagen arresterades Kolbe och fyra andra bröder av Gestapo och sattes i fängelse i Warszawa. Den 28 maj överfördes han till Auschwitz som fånge 16670.

Kolbe fortsatte att arbeta som präst i lägret vilket ledde till att han utsattes för våldsamma trakasserier, inklusive misshandel och piskning av lägervakterna.

Att ge sitt liv

Men saker och ting tog en dramatisk vändning i slutet av juli 1941, när en fånge flydde från Auschwitz. Som vedergällning plockade den biträdande lägerchefen ut 10 män som skulle svältas ihjäl i en underjordisk bunker för att avskräcka ytterligare flyktförsök. När en av de utvalda männen, Franciszek Gajowniczek, ropade: "Min fru! Mina barn!", erbjöd sig Kolbe att dö i hans ställe. Biträdande befälhavaren accepterade erbjudandet.

Franciszek Gajowniczek, mannen i vars ställe Maximilian Kolbe gick i döden, överlevde Auschwitz. Efter kriget när han blev fri och återvände hem fann han sin fru vid liv, men hans två söner hade döts i en sovjetisk flygattack.

Gajowniczek gjorde det därefter till sin livsuppgift att sprida information om Kolbes martyrium och verksamhet

"Kolbe lämnade ledet, med risk för att dödas på plats, för att be lägerledaren att ersätta honom mot mig"

1,3 miljoner personer deporterades till koncentrationslägret Auschwitz av nazisterna. Av dessa var ca 140 000 polacker.

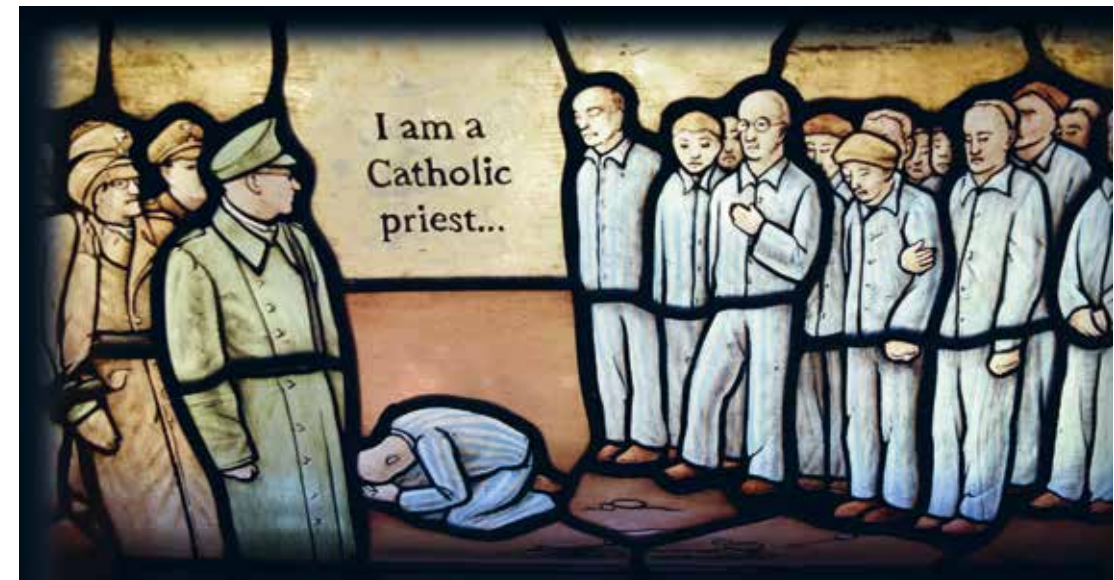
i lägret. När Maximilian Kolbe helgonförklarades av påven Johannes Paulus II på Petersplatsen den 10 oktober 1982, var Franciszek Gajowniczek närvarande.

Svältbunkern

Den polske prästen och de andra tio dödsdömda fångarna låstes in i "svältbunkern" utan mat och vatten. Svältbunkern var en kall och fuktig källare med jordgolv. Enligt ett ögonvittne, som var biträdande vaktmästare vid den tiden, ledde Kolbe fångarna i bön och i sång av psalmer. Fängelsevakter fann honom stående eller knäböjande i cellen och tittade lugnt på dem som kom in. Efter att de hade svält och berövats vatten i två veckor var det bara Kolbe som återstod.

Fängelsemyndigheterna som ville ha

bunkern tömd, avrättade Kolbe den 14 augusti 1941 med en dödlig injektion av karbonsyra. Maximilian Kolbe sägs ha höjt sin vänstra arm och lugnt väntat på injektionen. Innan han dog uttalade han

Maximilian Kolbe erbjöd sig att ta Franciszek Gajowniczek, plats och att dö i hans ställe.

“Ave Maria”.

Kärlekens martyr

Påven Paulus VI beskrev den helige Maximilian Kolbe som en “kärlekens martyr”. Han sa också att “Kolbe offrade sitt liv i utbyte mot livet för en make och far till två söner, som senare berättat om detta dramatiska ögonblick”.

“Kolbe lämnade ledet, med risk för att dödas på plats, för att be lägerledaren att ersätta honom mot mig”, sa Gajowniczek. “Det var inte säkert att förslaget skulle accepteras. Faktiskt är det mycket mer troligt att prästen skulle bli en som ytterligare lades till de tio utvalda för att dö av hunger och törst tillsammans”, tillade han.

Helgon och martyr

I sin predikan vid kanoniseringsmässan för Kolbe den 10 oktober 1982 sa påve Johannes Paulus II: “Att lida döden av kärlek, i stället för en broder, det är en heroisk handling av människan, genom vilken

vi tillsammans med det nya helgonet förhärskar Gud. Faktum är att det är från Gud som nåden av sådant hjältemod och detta martyrskap kommer”, sa påven.

Under sin allmänna audiens den 13 augusti 2008 påminde påve Benedictus XVI om Kolbes ord inför ilskan och hatet från nazisternas förföljelse: “Hat är inte en kreativ kraft: bara kärlek är det”. Påven förklarade att “kärlek är just det distinkta draget, det oförgängliga arvet från helgonet”.

Under sitt besök i Polen 2016 besökte påve Franciskus “svältbunkern” där Kolbe tog sitt sista andetag i Auschwitz. Efter en stunds tystnad och eftertanke gick han därifrån och undertecknade besöksboken med en kort bön: “Herre, förbarm dig över ditt folk. Herre, förlåt oss för så mycket grymhet”. ■

Studentlivet som katolik

TEXT: DANIELLA ALEXANDRA RIVERA BRITO

Att börja studera på universitet och högskola är ett stort steg. Att dessutom vara enda katoliken kan kännas svårt. Daniella berättar om sitt studentliv i Lund och hur hon kombinerar det med sin katolska tro.

Jag är 20 år och studerar till ämneslärare i "Svenska som andraspråk" vid Lunds universitet. I början av min gymnasietid fanns läraryrket inte på min lista över framtida utbildningar. Jag ville egentligen från första början studera till logoped. Men efter ett tag insåg jag att jag inte skulle komma in då jag inte klarade matte

2b. Dessutom kände jag mig dragen till läraryrket för att jag gillar att hjälpa andra och förmedla det jag kan.

Som barn minns jag tydligt att jag kände ett missnöje med svenskundervisningen som en andraspråkstalare. Lärarna tog inte svenskundervisningen på allvar för oss som har invandrade föräldrar, vilket

gjorde att jag hade usla svenska språkfärdigheter när jag gick i lågstadiet. Det var en av anledningarna till att jag valde just att utbildas till svenska som andraspråkslärare för att undervisa elever som jag kan relatera till.

Enda katoliken i klassrummet

Att vara den enda katoliken i sin klass kan ibland kännas ensamt om man ser på det med mänskliga ögon. Men i själva fallet så är vi aldrig ensamma, utan Herren är med oss vart än vi går och vad vi än gör. "Jag är med er alla dagar tills tidens slut". Trots att vi är den enda katoliken, eller har varit det under hela vår skolgång, så finns vi där för att förmedla Kristi budskap till andra. Genom vårt liv som genomsyras av herrens kärlek själv, kan vi vara ljuset som lyser för våra medmänniskor. Genom det vi säger, gör och agerar visar vi vem vi tillhör och vem vi ärar.

Situationen som lärarstudent och framtida lärare

Att studera till ämneslärare är krävande, men samtidigt lärorikt eftersom man som lärarstudent reflekterar mycket över de elever som har svenska som ett andraspråk. Att studera vid ett universitet är

tidskrävande och det krävs att du avsätter tid för enskilda studier under de tider du är "ledig" och inte har föreläsningar. Det krävs även att du mycket mer behöver lägga upp strategier för studierna när du studerar vid universitet i jämförelse med de tidigare skolformerna. ■

Studentlivet och vad Lund kan erbjuda dig som ung katolik

Sankt Thomas av Aquino katolska kyrka i Lund är öppen dagligen, från att morgonen gryr till ungefär efter fem på kvällen (det enskilda kapellet för enskild bön). Dessutom har dominikanbröderna sitt konvent inne i Lund och har en studentförening. Vardagsmässan (tisdag-fredag) firas hos dominikanbröderna vid 12:00. Därutöver finns dominikansystrarna i Rögle (en bit utanför Lund).

En tysk julkrubba där konstnären som skapat krubban hittat inspiration till husen och stallet från sin egen stad.

Julkruddor

TEXT OCH BILD: THURE GUNNARSSON

Det är något speciellt med julkruddor! Ända sedan den helige Franciskus skapade den första julkruddan år 1223 har denna återgivning av den heliga natten fascinerat människorna.

Kruddor finns i olika storlekar men de flesta är miniatyrer. Kruddorna får oss att förflyttas i tiden till natten då Jesus föddes i Betlehem. Vi står där och ser nyfiket på de små detaljerna och figurerna. Det finns något med dem som gör det spännande och stämningsfullt att se på dem.

Julkruddorna skildrar inte i detalj precis hur det såg ut när Jesus föddes i Israel. Överallt i världen hittar vi julkruddor och ofta har julkruddan detaljer som är speciella för det landet. I vissa länder är kruddan en grotta och i andra ett stall av trä. Men det spelar inte så stor roll för det som är gemensamt för alla kruddorna oavsett

Leksakskrudd från Playmobil

Västafrikansk krudd med kläder från området.

En koreansk krudd med figurerna klädda i traditionella koreanska kläder.

vilket land de kommer från är att de skildrar samma händelse – när Jesus, Guds son kom till jorden och blev människa för att frälsa oss.

Julkruddan är en gammal tradition. När Franciskus byggde den första julkruddan gjorde han det för hjälpa alla i byn att föreställa sig hur det gick till den där heliga natten.

Människorna från trakten vallfärdade dit för att beundra Franciskus krudd. Hans julkrudd blev så populär att den spred sig över hela världen.

Nu för tiden hittar vi julkruddor både

Argentinsk krudd.

i kyrkor och i de flesta hemmen i alla länder. Idag precis som på Franciskus tid är det något speciellt när julkruddan kommer fram och vi står där med tindrande ögon och beundrar den och får en inblick i när Jesusbarnet kom till oss. ■

Polsk krudd tillverkad i kartong.

Jultid, Gudtid!

5 tips för julhelgen

TEXT: THURE GUNNARSSON

Jultiden är också en chans till tid med Gud! Under ledigheten och helgdagarna när vi firar att Gud blev människa, bryter vi vardagen och har chans att komma närmare Gud. Sanctus ger dig fem tips på saker du kan göra för att växa i tron under julhelgen.

1. Fira Jesus födelse

Delta i julmässorna. Var med att fira undret att Gud blev människa för oss människor och möt gemenskapen med Gud i kommunionen.

2. Ge själen näring

Julledigheten innebär också tid att läsa. Läs böcker om tron i ämnen som intresserar dig. Det finns så många inspirerande böcker som kan fördjupa dig i din tro. Dessutom finns naturligtvis alltid Bibeln.

3. Diskutera din tro

Kyrkan är gemenskap. Tron är något vi delar. Hitta andra att tala om din tro med. Kanske i någon ungdomsförening i kyrkan eller bara en kompis. Ta en fika och prata om tron ni delar. Kanske känner du någon ensam som skulle uppskatta att tala med dig en stund.

4. Tid med Gud

Stäng av din mobiltelefon och lämna den virtuella världen för en stund och möt Gud i den andliga världen. Ta en stund varje dag där du stänger av allt det yttre som pockar på din uppmärksamhet för att ägna dig åt din tro. Gå en stund till kyrkan och be i stillhet eller gör det hemma.

5. Sök efter Gud i allt

Ställ dig frågan: Var är Gud i det jag upplever just nu? I mötet med dina vänner. I de jobbiga situationerna i vardagen. I de stunderna du är ensam. Gud finns i alla situationer just där och du har en chans att vända dig till honom. Gör det!

Dags att komma ihåg barnen i kyrkan!

Hjälp barnen i kyrkan att bli medlemmar i SUK

Jag skulle vilja påminna om att alla barnen i kyrkan också kan bli medlemmar i Sveriges Unga Katoliker (SUK). SUK vänder sig till dem också!

Många av SUK:s ungdomsgrupper träffas i kyrkan och under träffarna så träffar de andra ungdomar. När lokalföreningen rekryterar medlemmar är det därför lätt att de bara vänder sig till andra ungdomar. Men då glömmar man barnen som ofta kommer flera gånger per månad för att få katekesundervisning. Nog borde ni kunna få in dem i er förening? Ni får fler medlemmar, och det är ju bra för er, och barnen får någon av SUK:s medlemstidningar. Win win!

Alla som är mellan 6–28 år och anmäler sig räknas som ordinarie medlemmar i SUK. De som är under 6 kan inspireras att vara med och de som är över 28 kan vara

ledare och hjälpa de yngre som stödmedlemmar.

Är du kanske ledare för en undervisningsgrupp i kyrkan? - Det går att anmäla sig till en förening i SUK och undervisningen på samma blankett. Är barnen anmälda till Bilda? - Det är lätt att använda listorna ni redan har så att anmälan till SUK går smidigt.

Åsa Hulthén, SUK:s administratör

Läs mer genom att skanna QR-koden:

Eller mejla SUK:s administratör Åsa på mailadressen asahult@suk.se eller ring på 08 505 57 690 för mer information.

Kristna TV-serier till jul

TEXT: THURE GUNNARSSON

TV-serier med kristen grund är vi inte bortskämda med i Sverige. Därför är det intressant att streamingbolaget Netflix satsar på två TV-serier med just kristna teman.

Kristendomens mystiska relik

Netflix-serien “Kristendomens mystiska relik” eller som den heter på engelska “Mysteries of the Faith” är en dokumentär om katolska relik.

Även om det rör sig om en dokumentär är det en skildring med respekt för människors tro.

Historiska beskrivningar av var relikerna kommer ifrån kombineras med vittnesmålen av människor som upplevt mirakel i bön vid relikerna.

Dokumentären berättar bland annat om törnekronan i Notre Dame som räddades dramatiskt ur elden när katedralen brann 2019. Jakten på den heliga graal som Jesus använde under den sista måltiden. Brasiliens heliga kors med fragment av det heliga korset. Samt relik från nutida helgon.

Ett av budskapen i serien är att heliga relik inbjuder oss att tillhöra något som är större än vi.

The Chosen

“The Chosen” är en TV-serie som fått stor uppmärksamhet. “The Chosen” är en modern tolkning av evangelierna som följer Jesus när han samlar sina lärjungar, helar de sjuka och slutligen offrar sig själv för mänsklighetens skull.

Precis som i alla TV-serier har skaparna tagit sig vissa friheter och broderat ut och lagt till saker till de ursprungliga texterna i “Nya Testamentet”. Men det är gjort på ett finkänsligt sätt. Det är en både spännande och känslfull skildring.

“The Chosen” är ingen Netflix produktion utan en TV-serie som producerats genom crowdfunding av independentbolaget Angel studios. Även om Angel studios inte skriver det rakt ut är deras filmer ofta på kristna teman.

På Netflix finns första säsongen men på www.angel.com går det att se serien gratis. Det finns i nuläget tre säsonger.

Det går också att hitta katolska guider till TV-serien med kommentarer till avsnitten på internet.

Påvens hemliga skidåkning

Gillar du att åka skidor? Det gjorde också påve Johannes Paulus II. Han smög sig ut i hemlighet från Vatikanen över 100 gånger och åkte inkognito på skidresor, berättar den polske kardinal Stanislaw Dziwisz i en bok. Påven avslöjades bara en enda gång under de 100 skidresorna.

Under sin ungdom ägnade sig den unge Karol Wojtyla gärna åt idrott. Framför allt bergsklättring och skidåkning i Tatrabergen i Polen.

När Karol Wojtyla blev påve Johannes Paulus II hade den entusiastiske idrottaren till en början svårt att klara av begränsningarna i sitt ämbete som innebar mycket mindre fysisk aktivitet.

Längtan efter skidåkningen blev för stor för påven och han bestämde sig för att i hemlighet åka skidor. Förutom Johannes Paulus II var tre prelater från Polen inblandade i de hemliga skidutflykterna. Kvartetten lämnade Castel Gandolfo i Vatikanen för första gången cirka två år efter påvevalet 1978. De använde en av prelaternas bil för att undvika att väcka uppmärksamhet från schweizergardet som bevakade Vatikanen. En annan följeslagare täckte påven med en utspridd tidning och låtsades läsa när de körde ut ur

Vatikanen.

Målet med den första turen var en liten skidlift i Ovindoli i Italien, skriver Dziwisz. När han kom tillbaka strålade Johannes Paulus och skrek: "Vi gjorde det!" Påven var klädd som en vanlig vinteridrottare med solglasögon. För att vara på den säkra sidan stod det en förtrogen bakom honom och en annan framför honom i kön vid skidliften. Varken Vatikanen eller journalister kände till de mer än 100 hemliga sportevenemangen.

Endast en gång kändes Johannes Paulus igen av en tioårig pojke som ropade: "Påven, påven!" En av de påvliga följeslagarna hade dock sinnesnärvaro att skicka tillbaka barnet till sina vänner, och truppen gav sig sedan av hem. På senare turer följde poliser från Vatikanen med. Den helige Johannes Paulus II dog 2005 vid 84 års ålder.

Vårnumret av
Sanctus
kommer i
april 2024!

Det är dags att
förnya ditt
medlemskap
i SUK så att du får
Sanctus även 2024.

Förnya
ditt medlemskap
i SUK här:

Massor med
spännande läsning!

Glöm nu inte att förnya ditt
medlemskap i SUK för 2024
så att du inte missar något
nummer av Sanctus!
Du måste förnya
medlemskapet varje år!

POSTTIDNING B

Avsändare:
Johannes Paulus IIs
pastoralcentrum, SUK
Box 2150
103 14 Stockholm

Gratis!

**Nytt år och dags
att förnya Ditt
medlemskap i SUK
för att fortsätta att få
SANCTUS!**

Läs av den här koden
med en QR-kod läsare
på en mobiltelefon eller
surfplatta så kommer du
direkt till anmälnings-
sidan på SUK.se

Få koll på allt spännande
som händer för unga katoliker!

Som medlem får du dessutom:

- RÖSTRÄTT VID SUKS ÅRSMÖTE

- OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING VID SUK-ARRANGEMANG

Bli medlem på www.suk.se